

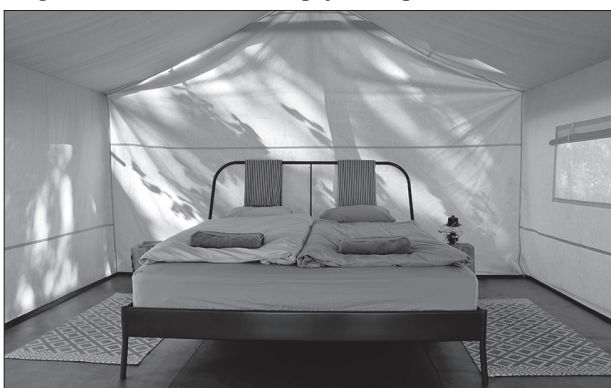
Glempings «Uz salas» Dagdas ezerā

«Kur debess mala, tur kāda sala»

#SIF_MAF2023

Nakšņot uz salas! Pirmais jautājums ir – kā tas ir iespējams? Kā es tur nokļūšu? Ko es tur ēdišu? Un ja lietus līs vai būs vētra? Lai to saprastu, tas ir jāpiedzīvo, sajūtot, kā tas ir patiesībā. Saulainā dienā dodamies Dagdas virzienā, lai tiktos gan ar glempinga «Uz salas» vadītāju Jurģi Dudko, gan izbaudītu nakšņošanu uz salas, projām no sauszemes.

Oficiālā informācija par Dagdas ezeru vēstī, ka «Dagdas ezers ir ezers Krāslavas novada Asūnes pagastā. Ar ezeru robežojas arī Dagdas pilsēta un Dagdas un Svāriņu pagasti. Gultne ir smilšaina, grantaina, dūņaina. Krasti vietām stāvi. Agrāk ezers bija ievērojami dziļāks – 26 metri (1959). Ezeru piesārņojuši neattīrītie Dagdas notekudeņi. No Dagdas ezera iztek Dagdas upīte, kas Asūnē kļūst par Asūnīcu. Ezerā konstatētas septiņu sugu zivis. Dagdas ezerā ir 11 salas, kopējā salu platība 12 ha».

Uz vienas no salām, sauktas par Baznīckunga salu, jo sala tiek nomāta no katoļu draudzes, izveidots un apmeklētājus vilina glempings «Uz salas». Ir pēcpusdienu, un norunātajā laikā pie Dagdas ezera peldvietas gaidām glempinga «Uz salas» vadītāju Jurģi Dudko, kurš ierodas ar laivu vispirms pēc viesiem, kuri ieradušies pirms mums, un pēc laiciņa arī mēs sēžam laivā, lai dotos uz salu un piedzīvotu nakšņošanu uz salas ezera vidū. Brauciens laivā ir tikai neilgu laiku, jo sala atrodas diezgan tuvu krastam. Esot laivā, paslīdam garām arī citām tālāk redzamajām Dagdas ezera salām.

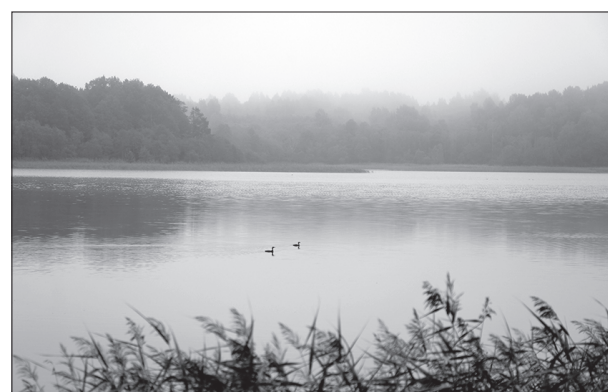
Nonākot uz salas, dodamies vispirms uz salas centru, kur ozola pakājē iekārtota ugunsкура vieta, novietots grils, un turpat arī koplietošanas virtuve, duša u.c. Glempinga piedāvājumā ir sešas labiekārtotas teltis (gultas, malkas krāsniņa), kas izvietotas visapkārt salai, ar kopējo virtuvi ar plītiņu, traukiem, ledusskapī u.c., dušu ar karsto ūdeni (matu fēns, dvieļi), airu laivu u.c. Jāatzīst, ka teltis izvietotas apkārt salai tā, ka blakus esošās teltis nemaz nevar redzēt, un ir iespēja sajūties gandrīz kā vienam pašam uz šīs salas, kā kādā filmā par vientuļu salu. Saprast, ka neesi vienīgais ciemiņš uz salas var, dodoties uz virtuves zonu, kur var redzēt rosāmos kādu no mājiņu kaimiņiem vai pašu Jurģi Dudko, kurš nepārtraukti ir kustībā un rūpējas par viesu atgādāšanu uz salu, iepazīstināšanu ar glempinga piedāvājumu, labsajūtu.

Jurģis Dudko stāsta, ka pats nāk no Siguldas, bet visu vasaru no jūnija līdz septembrim, kad ir aktīvā tūrisma sezona un labvēlīgi laikapstākļi viesu izmitināšanai uz salas, viņš dzīvo un saimnieko šeit. Sarunu gan atliekam uz

vēlāku laiku, jo, kā saka pats Jurģis, «netipiski svētdienai, ierodas viens viesis pēc otra, kaut parasti svētdienas ir diezgan klusas un mierīgas dienas no viesu izmitināšanas viedokļa. Vispār šī vasara bijusi diezgan rimta, un par tūristu pieplūdumu nevarētu priecāties.»

Aplūkojot savu «mājiņu», konstatējam, ka viss ir vienkārši, bet gaumīgi iekārtots – ērta gulta, galdiņš, krēsls, terasīte un tieša pieeja ezeram. Kā lai to neizmanto un nenopeldas? Tas ir jāizbauda vispirms! Ūdens ezerā ir silts, un iepazīšanās ar ezeru ir veldzējoša. Pēc peldes nedaudz atpūšamies, lai dotos salas aplūkošanā «no iekšpuses». Daudzviet, redzot, kas un kā izvietots un izveidots viesu labsajūtai, ērtībām, rodas jautājums – kā to iespējams izveidot uz salas?

Pievakarē, tuvojoties saulrietam, kopā ar Jurģi sestamies laivā, lai dotos aplūkot salu no ezera ūdeņiem un ap-runātos. Attālinoties no salas, vislabāk redzam, kā teltis ir izvietotas visapkārt salai. Nakšņojot teltīs vienā pusē salai, tiek baudīts saulriets, savukārt otrā pusē salai – saullēkts, kā tas ir mūsu naktsmītnes gadījumā. Jautāts, kā vispār nonāca līdz šādai idejai – veidot naksmītni uz salas –, Jurģis stāsta: «Te, Dagdā, ir manas saknes. Te dzīvoja mans vectēvs, taču viņu izveda uz Sibīriju, jo viņš bija mežabrāļos. Māja tika izlaupīta, bet padomju gados māja tika piemērota patērētājsabiedrības vajadzībām. Tieši tajā laikā notika tā, ka mājā iespēra zibens, un māja, kā jau koka māja, nodega. Tur auga vecvectēva stādītās liepas pa perimetru piederošajam zemes gabalam. Viņam piedē-rēja zeme ezera piekrastē, bet šobrīd tā ir sadalīta vairākos zemes gabalos. Bēdīgi. Atdodot atpakaļ zemi neatkarības gados, netika jau atdota visa zeme, tikai kompensējamie gabali. Tobrīd zeme īsti nevienam nebija vajadzīga. Par salu, kā līdz tam nonācu, ir garš stāsts. Mani vecāki vairāk nekā pirms desmit gadiem bija ceļojumā Dienvidāfrikā, kur nakšņoja safari teltīs un bija sajūsmā par to. Viņi šo glempinga un nakšņošanas iespējas zem gandrīz klajas debess ideju atveda uz Latviju. Pie savas mājas Siguldā vecāki uzstādīja šādu telti, kur nakšņoja paši un piedāvāja tur nakšņot arī saviem draugiem. Pēc kāda laika mēs sa-pratām, ka šāda veida teltis labi saskanētu ar Latgales nes-karto un kluso dabu, turklāt tas būtu labs iemesls atjaunot vecvectēva māju, par kuru stāstīju iepriekš. Mēs manā bērībā ļoti bieži braucām uz Latgali un nakšņojām teltī pie kāda ezera. Man patika, ka varēja iekurināt ugunsкуру, pagatavot ēst uz dzīvās uguns. Tā mēs pāris dienas palikām pie ezera teltī, un tas man kā bērnam bija īsts piedzīvojums. Mūsdienās nav tik vienkārši saorganizēties šādam Kempinga tipa ceļojumam. Ja ir radīta tāda vide, kur tevi sa-gaida telts ar gultu, segu, ērtībām, nav daudz kas jāņem līdzi, ir iekārtota ugunsкура vieta, kur tu vari pagatavot maltīti, tad tas ir, manuprāt, lieliski. Tu dzirdi putnu balsis un ūdens skaņu, ja ir vējš, tad koki šalc.

2018. gadā kopā ar domubiedriem, noīrējot šo zemi no katoļu draudzes, uzsākām salas labiekārtošanu. Telšu iz-veidei par pamatu tika ņemta tēva izveidotā telts konstruk-cija, kas ir gan praktiska, gan vizuāli gaumīga. Jā, daudzu no šīm ērtībām nodrošināšana nebija viegla, ņemot vērā glempinga atrašanos uz salas, taču labi izdomājot, viss iz-devās. Noderēja arī zināšanas par alternatīvās enerģijas ie-gūšanas veidiem un to efektivitāti Latvijā. Apmeklētāju ēr-tībai teltīs ir ievietotas krāsniņas, lai nebūtu vēsi, ja ir nemīlīgs laiks. Tajā pat 2018. gadā, tiekot galā ar izaicinā-jumiem, mēs uzņēmām savus pirmos viesus. Sākumā tika piedāvāta tikai viena telts, pakāpeniski nonākot līdz sešām. Sākotnēji gribējās saprast, kā būs, kas notiks ziemā, kad notiks ledus mijiedarbība, kā šo visu pieņems vietējie ļaudis.

Vietējie ir pieņēmuši ļoti labi to, ko mēs te darām, bet, protams, tikai pa retam te nakšņo kāds no vietējiem, vairāk jau brauc no citurienes.» Kad jautāju, vai ir vēl kādi plāni nākotnei, Jurģis stāsta, ka «cerams, varēsim piedāvāt apmeklētājiem pirti, kas būtu ļoti jauki, it īpaši kādā lietainā vakarā, kaut gan ir jauki ieiet pirtī arī tāpat vien.»

Tā, nesteidzīgi sarunājoties un baudot ezera skaņas, ūdens tuvumu, esam laivā sagaidījuši saulrietu. Nosprie-žam, ka tas ir, kā uz pasūtījumu, jo tik iespaidīgs... Jurģis teic, ka jādodas atpakaļ uz salu, jo sāk palikt tumšāks un tumšāks, un lukturīšos jāsadedz svecītes.

Krēslo, un pēc mirkļa, dodoties uz salas «sirdi», lai uzvārītu vakara tēju, redzam, ka gluži kā jāntārpiņi gar taciņu malām deg Jurģa degtie lukturīši, radot gan mājīgu, gan noslēpumainu gaisotni. Zem ozola Jurģis ir iekurinājis ugunsкуру, ļaujot katram salas iemītniekam sildīties vai ļauties pārdomu brīdim, raugoties uguns liesmās. Krīt zīles. Šis ir mirklis, kad visu dienu nemītīgā kustībā esošais Jurģis sēž pie ugunsкура un, domājams, atpūšas.

Tumstot arvien vairāk un visu nakti dzirdami nemitīgi klunkšķi ūdenī. Ir sākusies aktīvā zivju dzīve. Var noprast, ka to te ir ne mazums. Arī pīļu saimju rosība palielinās, iestājoties tumsai. Tas ir dabas laiks, bet mums jādodas pie miera.

Tai naktī ir tik daudz zvaigžņu! Varētu vērot un vērot, klausoties niedru saroņā, bet zinām, ka jāpaguļ, lai varētu mosties un vērot saullēktu. Būtu grēks to nedarīt, jo, kāds tas izskatās, esot uz salas, nevar pat iedomāties.

Modinātājs zvina minūtes desmit pirms saullēkta. De-bess sārtojas, un ir skaidrs, ka saullēkts būs. Izrāde var sākties! Ne tikai mēs, arī vēl kāds no salas šīs nakts cie-miņiem ir saullēkta vērotājos. Piedzīvojam patiešām spil-gtu un spožu saullēktu, kas vēstī, ka diena būs skaista un saulaina. Pats interesantākais, ka, kā jau izrādēi pienākas, pēkšņi viss mainās, sāk parādīties migla, tā apņem visu aizvien biežāka un blīvāka. Ja nebūtu pamodušās, piedzī-vojušas, jo iemūžinājušas saullēktu, neticētu, ka tas bija redzams, jo migla visu ir ietinusi savā necaurredzamajā plīvurā. Brokastojam uz terases un nespējam noticēt, ka te tikko bija tāds saullēkts...

Ceļš sauc, un pēc mūsu vēlmes rīta agrumā, kamēr citi vēl guļ, tiekam pārceltas no salas uz krastu. Jāatzīst, ka nakšņošana uz salas ir atkārtojama vērtā. Kaut kas ne-reāls ir tai pabūšanai ūdens pasaules ielenkumā. Šī gada sezona «Uz salas» ir galā. Tiekamies nākamvasar, sala! ▼

Teksts – Ineta Atpile-Jugane
Foto – Arita Atpile-Dona

MAF
Mediju atbalsta fonds

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par projekta «Kur debess mala, tur kāda sala» (Nr.2023.LV/RMA/02) rakstu saturu atbild b-ba «Latgolys entuziastu grupa Biļdis»»